

סימן שית - דין המבשל בשבת

[שבת קמה:] מתני': כל שבא בחמין בערב שבת - שרוין אותו בחמין בשבת וכל שלא בא בחמין מערב שבת - מדיחין אותו בחמין בשבת חוץ מן המליח הישן וקוליים האיטפנין שהדחתן זו היא גמר מלאכתן.

נפץ: כגון מאי? אמר רב ספרא כגון תרנגולתא דר' אבא.

[שבת מ:] ת"ר: מביא אדם קיתון מים ומנחו כנגד המדורה, לא בשביל שיחמו אלא בשביל שתפוי צינתן.

רבי יהודה אומר: מביאה אשה פה של שמן ומניחתו כנגד המדורה, לא בשביל שיבשל אלא בשביל שיפשר.

רשב"ג אומר: אשה סכה ידה שמן ומחממתה כנגד המדורה וסכה לבנה הקטן ואינה חוששת.

[שבת מב.] מתני': האילפס והקדירה שהעבירן מרותחין - לא יתן לתוכן תבלין אבל גותן לתוך הקערה או לתוך התמחוי.

רבי יהודה אומר: לכל הוא גותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר.

[שבת מא.] מתני': המיחם שפינהו, לא יתן לתוכו צונן בשביל שיחמו אבל גותן הוא לתוכו או לתוך הכוס כדי להפשירו.

מקורות החוץ ¹	אור ²		כלי ראשון ³		כלי שני ⁵
	לכ"ע ⁶ : חייב	ר"פ: חייב ⁷	עירוי ⁴	שריה	
הכלל			סע' י: ככלי ראשון. מ"ב עד: מבשל כדי קליפה. רשב"ם ודף מב: ⁸ : ככלי שני.	סע' ה' (מ"ב מב): יש מי שאוסר מחשש לקלי בישול (רא"ם) ויש מתירין. מ"ב לד ועפ"י תוס' לטו: אסור משום מחזי כמבשל (כשאין חשש לקלי בישול).	
	לא מבושל	פירות - רע"א רנד (מ"א יג*): פטור שעה"צ קיד: כשהאור משבחו, חייב מים - שעה"צ קיד: לכ"ע, חייב כלכלת שבת (האופה): לרמב"ם חייב רק כשרוצה שיתהוה רוטב.	סע' ט: מלח ⁹ . שו"ע: מותר רמ"א: המחמיר אף בכ"ש תע"ב. בשרא דתורא ¹⁰ . רמ"א יב (לכ"ע): להפשיר מותר מ"ב עז: באמבטי כ"ר יש לחוש לר"ן האוסר אף בצונן מרובה (למתבר ככל כ"ר)	א"ט יד: מותר לערות על דברים עבים יותר מכדי קליפה. מ"ב עה: מותר בצונן מרובה ¹¹ . טור, רשב"א, ר"ן ועי' בה"ל יב "והוא": מתירין אף בצונן מועט כיון שמתערבין.	סע' ד: במליח הישן וקוליאס האספנין חייב אף בעירוי ¹¹ . רמ"א ט: המחמיר במלח תע"ב. סע' י: תבלין מותר ¹² . שעה"צ סח: מים ושמן מותר. מ"ב לה: עירוי מכ"ש מותר בכל לח צונן. שוע"ה יב: שאר משקין מותר ¹³ .
לח שהצטנן	רמב"ם (רמ"א)	רא"ש	טור (שו"ע)	רשב"א	שעה"צ סג: מתירין לערות על עלי תה שעירו עליהם מע"ש ומצרף דעת המקילין לספק ספיקא, ומ"מ יש עצה מובחרת מזה. בה"ל יב ד"ה "והוא" (בית מאיר): אין למחות ביד אחרים אבל לעצמו כל בע"נ יחוש.
	חייב	חייב	חייב	מותר	
מבושל כמא"כ ¹⁴	חייב	בה"ל ד ד"ה "אפילו": מותר ט"ז ג: אסור (עי' בה"ל יח ד"ה "שנמצא")	ב"י: חייב	מותר	לח - שיס"ב יבש ¹⁵
	מותר	רמ"א טו ¹⁷ : נהגו להקל אם חם קצת. וט"ז ג: הבין בב"י שלרא"ש מותר.)	מ"ב כג: חייב בה"ל ד ד"ה "אם": כלי שני שיס"ב - כצונן.	מותר	לח שהצטנן
מבושל כל צדמו ¹⁶	לח - שיס"ב יבש - אפ' קר ¹⁸	מותר ¹⁹ (ובאשר להגסה, ראה טבלה בדף ההערות, סוף עמודה שלישית)		רע"א סוף רנג: צ"ע אם מותר לערות על יבש שימס, אף למתירין לשרותו בכ"ר. שע"ת ה** ²⁰ (הפמ"א): מותר.	
	בישול אחר צליה ואפיה ולהפך ²¹	סע' ה: יש מי אומר שיש בו משום בישול (אפ' בכ"ש) (רא"ם), ויש מתירין (ראבי"ה) ²² . מ"ב מא: ולכן צריך לזוהר שלא להחזיר בשר מבושל בלי רוטב בתנור ²³ .		רמ"א ה ²⁴ : נהגו לזוהר אפ' בכ"ש. מ"ב מה: במצקת אפשר להקל שתהיה כ"ש ולכן בקערה מותר.	
חושרה בע"ש בכ"ר	מ"ב לא: אסור לשרותו, והפמ"ג מקל בקלי בישול (עפ"י הרמב"ם) וטוב להחמיר בכל גווני.	מ"ב לט: מותר.		מ"ב לא: יש להקל. שש"כ א (קמז): אף שלא בושל כ"צ.	

* בשו"ע יש טעות דפוס וצריך להיות יד ** סע' ה - עפ"י הדפוס שבספר משנה ברורה